

AB 15 april 2024
HIT/ 2024-AB 15042024- 5.3

RECREATIESCHAP HITLAND

JAARVERSLAG 2023

Inhoudsopgave

Deel 1 Programmaverantwoording

1.	Inleiding	4
2.	Uitgangspunten	4
3.	Programma's	4
3.1.	Bestuur	5
3.1.1.	Algemeen	
3.1.2.	Bestuur en organisatie	
3.1.3.	Vergaderingen en overleg	
3.2.	Recreatie en natuur	7
3.2.1.	Bestuur en werkapparaat	
3.2.2.	Onderhoud en beheer	
3.2.3.	Overige zaken	
3.2.4.	Begroting en realisatie	
3.3.	Exploitatie golfbaan	9
3.3.1	Golfpark Hitland	
3.3.2	Begroting en realisatie golfbaan	
4.	Algemene dekkingsmiddelen	11

Deel 2 Paragrafen

5.	Introductie	13
6.	Weerstandsvermogen	14
7.	Onderhoud kapitaalgoederen	16
8.	Bedrijfsvoering	17
9.	Financiering	18

DEEL 1

PROGRAMMAVERANTWOORDING

1. Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. Als gevolg hiervan dienen de jaarstukken te bestaan uit de volgende onderdelen:

- het jaarverslag, tenminste bestaande uit
  - de programmaverantwoording en
  - de verplichte paragrafen
- de jaarrekening, bestaande uit
  - de programmarekening en de toelichting
  - de balans en de toelichting.

In dit deel wordt het jaarverslag beschreven.

2. Uitgangspunten

Het BBV schrijft voor, dat de programmaverantwoording ten minste bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de programma's en een overzicht van algemene dekkingsmiddelen. De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in:

- de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd
- de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en
- de gerealiseerde baten en lasten.

In de begroting voor het jaar 2023 zijn 3 programma's onderscheiden:

- bestuur
- recreatie en natuur voor wat betreft het openbare gebied
- exploitatie golfbaan.

3. Programma's

In dit hoofdstuk zal de verantwoording over de realisatie van de (3) programma's beschreven worden, waarbij ook zal worden ingegaan op de kosten.

De gemeenteraden van beide gemeenten hebben als uitgangspunt meegegeven, dat de bijdrage mag toenemen met maximaal de inflatiecorrectie.

3.1. Bestuur

3.1.1. Algemeen

Het BBV heeft een nadrukkelijke relatie met de Wet Dualisering Gemeentebestuur.

Het effect op de Wet gemeenschappelijke regelingen blijft echter beperkt tot de Gemeentewet en met name daarvan de artikelen, die betrekking hebben op de onderdelen van de financiële functie (begroting, jaarstukken en verordeningen). Er is voor gemeenschappelijke regelingen geen andere taakafbakening tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur dan wat is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Hitland.

3.1.2. Bestuur en organisatie

Op 1 juli 2022 is een nieuwe wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden, met als doel de democratische legitimatie van de regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van o.a. gemeenteraden te versterken. Een aantal bepalingen zijn per 1 juli 2023 in werking getreden en per 1 juli 2024 dient de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Hitland te zijn aangepast. Hiertoe is de regeling in het afgelopen jaar aangepast aan de gewenste wijzigingen. In het voorjaar wordt de regeling door de gemeenteraden en het Algemeen Bestuur vastgesteld en vóór 1 juli aan de Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid Holland aangeboden.

Het Algemeen bestuur bestaat uit 4 wethouders of gemeenteraadsleden van Capelle aan den IJssel en 4 van Zuidplas, plus een tweetal plaatsvervangende leden.

Uit het Algemeen bestuur worden van elke gemeente 2 leden voor het Dagelijks bestuur gekozen. Leden van het Algemeen bestuur en het Dagelijks bestuur worden voor een periode van 4 jaar aangewezen respectievelijk benoemd.

Het Algemeen en Dagelijks bestuur van het recreatieschap Hitland waren in 2023 als volgt samengesteld:

namens Capelle aan den IJssel:

dhr. D.B. van Woudenberg (vice-voorzitter tevens penningmeester)
dhr. M.E. Wilson
mw. C.W.J. Weemhoff
dhr. P. Eilander

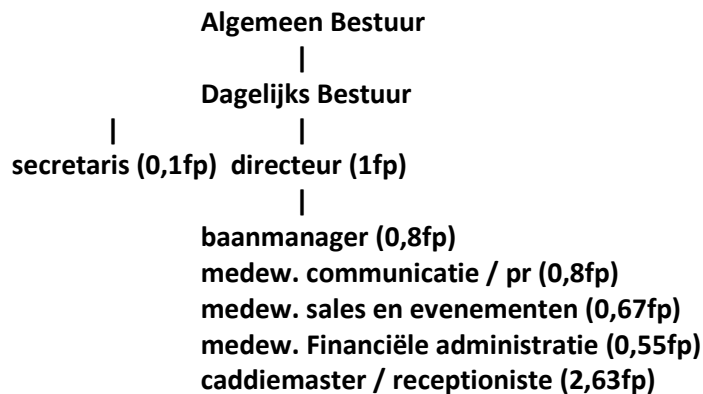
namens Zuidplas:

dhr. D.A. de Haas (voorzitter)
dhr. J.W. Schuurman
dhr. W. Zijlstra
dhr. F. Klovert

Het Dagelijks bestuur bestond uit dhr. D. de Haas (voorzitter), dhr. D.B. van Woudenberg (vice-voorzitter, tevens penningmeester), dhr. W. Zijlstra en dhr. M.E. Wilson.

Het Algemeen en Dagelijks bestuur werden bijgestaan door een secretaris a.i., dhr. Aker.

Voor wat betreft bestuur en werkapparaat is de organisatorische opbouw als volgt:

Eind 2023 waren de volgende personen in dienst bij het recreatieschap:

- T. Aker (directeur)
- J. Serné (baanmanager)
- M. Quandt (medew. sales en evenementen)
- A. Daalder (caddiemaster / medew. communicatie en secretaris)
- M. Klijn (medew. boekhouding)
- A. Neuteboom (caddiemaster / receptioniste)
- M. van Olphen (hfd caddiemaster / receptioniste)
- L. Eizenga (caddiemaster / receptioniste)

3.1.3. Vergaderingen en overleg

Het Algemeen bestuur is in 2023 2 keer bijeengekomen, het Dagelijks bestuur 4 keer. De vergaderingen worden ambtelijk voorbereid.

De belangrijkste agendapunten in 2023 waren:

- Jaarrekening 2022 en Jaarverslag 2022
- Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027
- 2 voortgangsrapportages en 1 begrotingswijziging
- Aanpassen Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Hitland
- Vaststellen Toekomstvisie

Er is verder geen ge-organiseerd bestuurlijk overleg met andere organisaties geweest.

De Werkgroep Hitland in 2023 2 keer bijeen geweest en heeft door middel van verslaglegging daarvan adviezen inzake beheer en inrichting gegeven. Er is één gezamenlijke schouw van de werkgroep met het dagelijks bestuur plaats geweest.

3.2. Recreatie en natuur openbaar gebied

Het recreatieschap Hitland heeft circa 254 hectare openbaar toegankelijk recreatiegebied en circa 12 hectare landbouwgebied in eigendom, beheer en onderhoud. Het recreatiegebied is ingericht voor openbare dagrecreatie. Een als een aparte exploitatie te beschouwen onderdeel is de 18 holes golfbaan en de 9 holes par 3 golfbaan, die in totaal circa 65 hectare beslaan. Met het beheer van het openbare gebied (exclusief golfbaan) is een bedrag gemoeid van circa € 625.000,-. De middelen hiervoor worden verstrekt door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling Hitland en de Provincie Zuid Holland. Voor wat betreft het openbare gebied kan onderscheid gemaakt worden in een 3-tal aspecten, te weten bestuur en werkapparaat, onderhoud en beheer van het gebied en overige zaken.

3.2.1. Bestuur en werkapparaat

Voor bestuurskosten is standaard niets opgenomen in de begroting en voor wat in eigen beheer wordt uitgevoerd was € 150.000,- opgenomen aan personeelskosten. Verder was er € 72.500,- opgenomen voor het inhuren van toezicht in het gebied. Aan bureaunkosten was € 3.500,- opgenomen. In totaal was er aan directe kosten voor bestuur, werkapparaat, toezicht en bureaunkosten € 226.000,- opgenomen in de begroting. Er is circa € 230.000,- gerealiseerd. Het bedrag voor toezicht en handhaving is voor het eerst sinds 2018 ge-indexeerd, hetgeen ca. € 7.500,- extra kosten betekende.

3.2.2. Onderhoud en beheer

De belangrijkste functie binnen het gebied is de recreatie.

Het openbaar gebied omvat ruim 190 hectare. Circa 5 hectare wordt strikt als natuurgebied beheerd (verlandingsgebieden, de oude veenputten en de wielen in Hitland-Noord). Er wordt circa 12 hectare ecologische infrastructuur als recreatie- en natuurgebied beheerd. Waar mogelijk wordt natuurontwikkeling een kans gegeven, omdat de recreatieve waarde van het gebied daarmee in hoge mate toeneemt. De overige 173 hectare worden als recreatiegebied beheerd.

De verdeling van de 190 hectare is als volgt:

- Hitland-Noord   94,0 hectare
- Middengebied   12,5 hectare
- Hitland-Zuid   83,5 hectare

Voor het onderhoud van het gebied is een kwaliteitsniveau en volume aangehouden, welk is vastgelegd in het Beheerplan Hitland. In de begroting zijn de lasten van het onderhoud gebaseerd op het beheerplan en het op basis daarvan aangegane onderhoudscontract. De reserveringen voor meerjaarlijks onderhoud zijn eveneens gebaseerd op het beheerplan Hitland.

Aan directe kosten was in de begroting € 247.500,- geraamd aan jaarlijks onderhoud.

Er was voorts € 92.500,- opgenomen als jaarlijkse toevoeging aan de reservering voor meerjaarlijks onderhoud in toekomstige jaren. Er is in 2023 € 251.000,- uitgegeven aan jaarlijks onderhoud en ca. € 87.500,- aan meerjarig onderhoud.

3.2.3. Overige zaken

Naast de kosten voor bestuur en werkapparaat en onderhoud en beheer waren in de begroting nog posten voor belastingen en verzekeringen (€ 21.500,-) en overige kosten (€ 50.000,-) opgenomen. Onder de overige kosten vallen onder meer contributies en lidmaatschappen, publiciteit en voorlichting, energiekosten, adviezen van derden en een bijdrage aan het voetveer ad € 25.000,-.

In totaal was er aan indirecte kosten ca € 75.000,- opgenomen in de begroting recreatie en natuur. Er is ca € 81.000,- gerealiseerd. De overschrijding wordt veroorzaakt door extra kosten voor het inhuren van juridisch advies ten behoeve van het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling.

3.2.4. Begroting en realisatie

Openbaar gebied	Begroot	Gereal.
<u>Lasten</u>		
Kapitaallasten	1078	1078
Personeelskosten	222.500	230.102
Bestuurskosten	0	0
Vergoedingen	3000	85
Belastingen	18.000	17.468
Verzekeringen	3.500	3.767
Bureaunkosten	3.500	0
Technisch onderhoud	247.500	250.993
Overige kosten	50.000	59.693
Voorzieningen / meerjarig onderhoud	<u>92.500</u>	<u>92.500</u>
Totaal lasten	641.500	655.686
<u>Baten</u>		
Diverse opbrengsten	11.500	14.849
Huur en pachten	5.000	5.181
Renten	0	1.222
Bijdrage Provincie ZH	0	146.537
<u>Bijdrage gemeenten</u>	<u>625.000</u>	<u>625.000</u>
Totaal baten	641.500	792.789
Resultaat voor bestemming	0	137.103

Het overzicht geeft in de eerste kolom de geraamde lasten en baten weer. Het totaal van lasten en baten is in termen van het BBV het resultaat voor bestemming.

Het Algemeen bestuur heeft in 2012 het besluit heeft genomen om eventuele opbrengsten aan de bestemmingsreserve investeringen openbaar gebied toe te voegen.

Voor de exploitatie openbaar gebied wordt met een neutraal resultaat geraamd.

Bijdrage Provincie Zuid Holland.

Provincie Zuid Holland heeft 2022 een projectsubsidie opengesteld voor het beheer en onderhoud van openbare recreatiegebieden. Wij hebben een verzoek ingediend om hiervoor in aanmerking te komen en deze is gehonoreerd. De bevestiging van de provinciale bijdrage kwam echter pas in het najaar. Wegens zeer natte weers- en terreinomstandigheden zijn sindsdien geen werkzaamheden, anders dan reeds volgende het bestek gepland, meer uitgevoerd. De bijdragen van de gemeenten waren toen reeds gerealiseerd. De subsidie van de provincie is wel toebedeeld aan de hiervoor geormerkte posten (toezicht, onderhoud en beheer en groot onderhoud), maar over 2023 blijft er een positief saldo over van € 137.103,-. Deze is gereserveerd voor het wegwerken van achterstallig onderhoud in 2024.

Er is vooral gewerkt aan het opknappen van paden en bermen, oevers en watergangen en bosbeheer. Het steeds natter wordende gebied vraagt hier jaarlijks meer aandacht voor. Gedurende de het jaar is behoudend omgegaan met het maken van kosten, waardoor minder is uitgegeven aan vergoedingen en bureaunkosten. Wel zijn er extra kosten geweest voor het inhuren van juridisch advies ten behoeve van het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling.

3.3. Exploitatie golfbaan

De genoemde doelstellingen van het recreatieschap hebben ook betrekking op de exploitatie van de golfbaan. Het uitgangspunt is het exploiteren van een openbare golfbaan, waarbij zowel in financieel opzicht als qua toelatingsbeleid een zo laag mogelijke drempel wordt gehanteerd. In financieel opzicht moet de golfbaan bedrijfsmatig en minimaal budgettair neutraal worden geëxploiteerd. Voor wat betreft het toelatingsbeleid geldt, dat iedereen welkom is voor zover er in verband met veiligheid en doorstroming in de baan over een bepaalde golfvaardigheid wordt beschikt. De oefenfaciliteiten zijn gratis toegankelijk. De doelstellingen zijn in 2023 gerealiseerd.

De exploitatie golfbaan bestaat uit een driving range, een 18 holes golfbaan en een 9 holes par 3 golfbaan. Op de 18 holes baan ligt een putting green, bij de driving range een chipping green en bij de par 3 baan ligt nog een putting green. De golfaccommodatie beslaat in totaal circa 65 hectare. Binnen de exploitatie van de golfbaan zijn geen specifieke beleidsthema's te onderscheiden.

3.3.1. Golfpark Hitland

Er is een samenwerking tussen alle partijen, die betrokken zijn bij de exploitatie van de golfbaan (golfbaan, Golfshop, restaurant, golfschool en golfclub) onder de naam Golfpark Hitland. Er zijn gezamenlijke afspraken gemaakt voor de marketing van de golfbaan en de community Mijn Golfpark Hitland (MGH) is opgezet. Mijn Golfpark Hitland kan met name de beginnende golfer meer aan golfbaan Hitland binden, middels een eenvoudig lidmaatschap van de NGF en een handicapregistratie. MGH wordt beheerd door de golfbaan en had eind 2023 ca. 1.400 leden.

3.3.2. Begroting en realisatie golfbaan

Een overzicht van de specifiek voor de golfbaan opgenomen lasten en baten is af te leiden uit het volgende overzicht. In de eerste kolom is de raming weergegeven en in de tweede kolom de gerealiseerde uitgaven en inkomsten.

Golfbaan	Begroot	Gereal.
Lasten		
Kapitaallasten	188.000	182.539
Personeelskosten	395.000	401.484
Vergoedingen	500	725
Belastingen (incl. venn.belasting)	35.000	35.937
Verzekeringen	10.000	10.234
Bureaunkosten	108.000	103.597
Technisch onderhoud	530.000	489.257
Overige kosten (excl golfweek)	136.000	165.440
<u>Voorzieningen</u>	<u>97.500</u>	<u>97.500</u>
Totaal lasten	1.500.000	1.486.713

<u>Baten</u>	Begroot	Gereal.
Diverse opbrengsten (excl golfweek)	40.000	45.387
Huur en pachten	110.000	113.688
Overige exploitatiebaten		
Kaartverkoop	925.00	928.322
Sponsoring/bedrijfskaarten	150.000	154.028
Driving range	150.000	154.642
Reserveringen / groepen	125.000	109.134
<u>Doorberekening energiekosten ca</u>	<u>45.000</u>	<u>59.804</u>
Totaal baten	1.545.000	1.565.005
Programma resultaat voor bestemming	45.000	78.292

De exploitatie qua baan bezetting en ledenaantallen is weer genormaliseerd tot het nivo van vóór COVID. Wel zien we dat de kosten van vrijwel alles zijn gestegen, waardoor we genoodzaakt waren een tariefsverhoging toe te passen (ca. 5%). Uit een benchmark met golfbanen in de regio blijkt dat we qua prijs / kwaliteitverhouding nog steeds concurrerend zijn.

De exploitatie golfbaan sloot in de oorspronkelijke begroting in totaliteit met een positief saldo ad € 45.000,-, na belastingen (19% VPB). Er is € 78.292,= gerealiseerd.

Er is in 2023 in de bestuursvergaderingen 2 keer een voortgangsrapportage gegeven, met daarbij één begrotingswijziging. Vanwege het koude voorjaar lagen de inkomsten tot eind mei achter op de begroting. Met een mooie zomer sloot de exploitatie eind augustus weer aan op de begroting. September was heel goed, echter na medio oktober hadden we te maken met zeer natte weersomstandigheden en was de golfbaan in november en december grotendeels dicht. Daar waar mogelijk is in deze laatste maanden ook bespaard op de kosten. Er zijn minder personeelskosten gemaakt, echter, hier stond meer inhuur tegenover. Vooral voor het inhuren van ballenrapers op de driving range is meer uitgegeven: door de zeer natte omstandigheden moesten de golfballen de laatste twee maanden handmatig worden geraapt.

Er is meer uitgegeven aan contributies, mede vanwege indexering en de overstap naar een nieuw reserveringssysteem en publiciteit en voorlichting, vanwege gestegen inkoopkosten en het vervangen van diverse reclame-uitingen. Ook waren er gestegen energiekosten. Deze worden deels doorbelast.

Vanwege het slechte weer na medio oktober zijn de resultaten van maandacties (korting introductie, korting na 15.00 uur e.a.) en arrangementen vrijwel stil gevallen, waardoor op deze post de begroting niet is gehaald.

Voor wat betreft de lasten is er in 2023 ca. € 15.000,- minder uitgegeven dan in de begroting was voorzien. Er zijn ca. € 20.000,- meer inkomsten behaald dan begroot, waardoor het exploitatieresultaat over 2023 ca. € 35.000,- hoger uitkomt dan begroot.

De trend van de afgelopen jaren lijkt te zijn dat er nog (financiële) groei zit in de omzet van de golfbaan, maar dat de groei van de opbrengsten gelijke tred houdt met de stijging van de kosten.

4. Algemene dekkingsmiddelen

Het recreatieschap Hitland heeft geen lokale heffingen, uitkeringen, dividenden of eigen middelen, waarmee (een deel van) het exploitatietekort wordt gedekt.

Het saldo van de exploitatie van openbaar gebied en golfbaan (resultaat voor bestemming) wordt conform de gemeenschappelijke regeling gedragen door of komt ten goede aan de gemeenten Capelle aan den IJssel en Zuidplas. De exploitatie van de golfaccommodatie is minimaal budgettair neutraal en geeft normaliter een structureel positief saldo.

DEEL 2

PARAGRAFEN

5. Introductie

De paragrafen geven een “dwarsdoorsnede” van de begroting (en dus ook voor de verantwoording) vanuit een bepaald perspectief. Een groot deel van de paragrafen geeft een aanvulling op de informatie over de (meerjarige) financiële positie.

Op basis van het BBV moeten de volgende verplichte paragrafen opgenomen worden:

- **lokale heffingen**
in deze paragraaf moet inzicht gegeven worden over inkomsten, beleid en aard van de lokale heffingen, alsmede enige andere zaken, zoals lokale lastendruk en kwijtscheldingsbeleid
- **weerstandsvormogen**
dit is een verder ontwikkelde risicoparagraaf, waarin ook de weerstandscapaciteit moet worden opgenomen en gerelateerd aan de risico's (het weerstandsvormogen)
- **verbonden partijen participaties**
in deze paragraaf moet inzicht worden gegeven in de zogenoemde verbonden partijen: participaties in derde rechtspersonen, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen gemoeid zijn
- **onderhoud kapitaalgoederen**
in deze paragraaf moet inzicht worden gegeven in de (meerjarige) onderhoudstoestand en kosten van wegen, gebouwen, kunstwerken en dergelijke
- **grondbeleid**
in deze paragraaf komen de hoofdlijnen van het grondbeleid aan de orde
- **bedrijfsvoering**
in deze paragraaf komen de besturing en beheersing van, het toezicht op en de verantwoording over de bedrijfsprocessen op basis van een bedrijfsvoeringfilosofie aan de orde
- **financiering**
deze paragraaf is bedoeld om de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen.

Voor het recreatieschap Hitland zijn de paragrafen lokale heffingen, verbonden partijen en grondbeleid niet van toepassing.

Het recreatieschap int geen heffingen, neemt niet deel in andere rechtspersonen en voert ook geen actief grondbeleid. Op de andere paragrafen wordt hierna ingegaan.

6. Weerstandvermogen / risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is te definiëren als het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover het recreatieschap beschikt / kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van het recreatieschap voor het verslagjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Weerstandscapaciteit.

In 2012 is een uitgangspunt voor de Algemene Reserve bepaald, zijnde circa 10 % van de totale lasten van de exploitatie met een maximum van € 200.000,-. Per 31 december 2023 bedraagt de Algemene Reserve € 200.000,-. De jaarrekening 2023 sluit met een totale lastenpost van € 2.174.637,- zodat aan de uitgangspunten wordt / is voldaan.

Voor wat betreft de exploitatie en het beheer en onderhoud van het gebied is een tweetal voorzieningen ingesteld om meerjarig onderhoud en in het geval van de exploitatie golfbaan meerjarig onderhoud en renovatie te kunnen bekostigen (zie ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen). Jaarlijks worden op basis van beheerplannen bedragen voor meerjaarlijks onderhoud voor het openbaar gebied en voor meerjaarlijks onderhoud en renovatie werkzaamheden van de golfbaan gereserveerd.

Er is voorts een bestemmingsreserve investeringen openbaar gebied.

Er is per 31 december 2023 een saldo uit Algemene Reserve, voorzieningen en bestemmings-reserves te berekenen om de weerstandscapaciteit te kunnen bepalen.

De Algemene Reserve en de bestemmingsreserve zijn feitelijk qua besteding niet vastgelegd en daardoor eventueel beschikbaar als kapitaal om risico's op te vangen.

De saldi van de reserves per 31 december 2023 zijn als volgt:

Algemene Reserve	€ 200.000,-
Bestemmingsreserve investeringen openbaar gebied	€ 835.208,-
Totaal	€ 1.035.208,-

Er is dus in principe € 1.035.208,- aan reserves beschikbaar om eventuele risico's op te vangen.

Daarnaast kunnen ook de activa als (stille) reserve worden gezien. Uit de toelichting op de vaste activa kan worden vastgesteld, dat grond (incl 12 ha landbouwgrond), golfbaan, gebouwen en duurzame terreininrichting per 31 december 2023 een boekwaarde hebben van € 5.940.000,-.

De werkelijke waarde (marktwaarde) van de grond van de golfbaan is overigens aanzienlijk meer dan in de staat van activa is opgenomen. Daarnaast is er voor de grond van het openbare gebied (ca 190 hectare) geen boekwaarde in de balans opgenomen. Voor de boekwaarde van de activa wordt verwezen naar bijlage 1 van de jaarrekening (staat van geactiveerde kapitaaluitgaven).

De totale weerstandscapaciteit is hiermee te bepalen op € 6.975.208,-.

In 2023 is bovendien € 500.000,- afgelost op de langlopende leningen waardoor de schulden zijn afgenomen. Als laatste kan er nog op gewezen worden, dat het als gevolg van de gemeenschappelijk regeling de deelnemende gemeenten borg staan voor eventuele tekorten.

Nadere kwantificering risico's.

De meest risicovolle posten uit de begroting 2023 betroffen de reguliere kosten van technisch onderhoud ad in totaal ca. € 777.500,- en de inkomsten uit kaartverkoop ea., die voor de golfbaan gegenereerd moesten worden ad € 1.395.000,-.

De kosten van technisch onderhoud zijn geraamd op basis van het vastgestelde beheerplannen voor het openbaar gebied en de golfbaan. Begin 2023 is voor zowel het openbare gebied als voor de golfbaan een onderhoudscontract afgesloten voor een periode van 5 jaar met een vaste aanneemsom. Hierbij vormen slechts de indexering van loon- en prijsstijgingen een risico.

Voor wat betreft het openbaar gebied is de begroting min of meer gerealiseerd. Specifiek moet worden vermeld dat er extra dekking is verkregen vanwege een subsidieverlening van de Provincie Zuid Holland ter grootte van maximaal € 146.537,-, waarvan € 117.230,- in 2023 is ontvangen. De subsidie is geormeerkt te besteden aan onderhoud en beheer, groot onderhoud en toezicht voor het jaar 2023. Eind 2022 heeft het Dagelijks Bestuur besloten om bij een eventueel te verkrijgen subsidie (de subsidie was op dat moment nog niet verkregen noch toegezegd) de vrijkomende gelden van de gemeentelijke bijdragen te besteden aan een kwaliteitsimpuls voor het openbare gebied conform de aanbevelingen van de Toekomstvisie. De subsidie is pas oktober 2023 verkregen waardoor er geen extra bestedingen hebben plaats gevonden.

Voor wat betreft de kosten van technisch onderhoud golfbaan is minder uitgegeven omdat door zeer natte terreinomstandigheden sommige werkzaamheden niet meer uitgevoerd konden worden. In totaal is er in 2023 ca. € 37.000,- minder aan technisch onderhoud uitgegeven.

Voor wat betreft de inkomsten uit kaartverkoop ea. van de golfbaan kan worden opgemerkt, dat er € 10.000,- meer dan de begroting is gerealiseerd. De tarieven van de golfbaan zijn voor het jaar 2023 met ca. 5 – 7% verhoogd.

De kwantificering van de risico's gezamenlijk komen dan uit op ca. € 47.000,- in positieve zin.

De bijgestelde begroting was gebaseerd op de cijfers tot en met augustus 2023. Uiteindelijk zijn de extra kosten meer dan gedekt door meer inkomsten.

De exploitatie van de golfbaan gaat meerjarig uit van een structureel positief saldo van ca. 3,5 – 5% van de jaar-omzet.

Daarmee is deze begrotingsruimte eveneens aan te merken als structurele weerstandscapaciteit.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft als doel om inzicht te geven in het vermogen van de organisatie om de risico's die zij loopt af te kunnen dekken. Hiervoor is zowel de teller (beschikbare weerstandscapaciteit) als de noemer (kwantificering van de risico's) van belang.

Exclusief de stille reserves bedraagt het weerstandsvermogen € 1.035.208,- / € 47.000,- = 22.

Inclusief de stille reserves bedraagt het zelfs € 6.975.208,- / € 47.000,- = 148.

7. Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van het recreatieschap zijn te onderscheiden in openbaar groen, de golfbanen en de gebouwen.

Openbaar gebied.

In het beheerplan is het onderhoud voor een periode van 10 jaar beschreven. In het beheerplan is tevens een raming van de hieraan verbonden kosten opgenomen en een raming van de jaarlijks nodige reserveringen voor meer-jaarlijks onderhoud. Met die reserveringen wordt bereikt, dat er een redelijk constant uitgavenniveau is voor het onderhoud.

Het openbaar groen is in de jaren 1983 tot 1994 aangelegd met subsidie van Rijk en provincie. Het resterende deel van de aanlegkosten is toen uit reserves betaald door het recreatieschap. Dat is ook gebeurd met een aantal renovatiewerkzaamheden en investeringen in nieuwe voorzieningen in de jaren 2016 en 2017 en de reconstructie van de Hitlandselaan in 2020, waardoor er geen kapitaallasten zijn ontstaan voor het openbare gebied.

De golfbanen.

In 2021 is het beheerplan voor de golfaccommodatie geactualiseerd voor de periode 2020-2030 en opnieuw vastgesteld. Het onderhoud van een golfbaan heeft een dusdanig hoog niveau, dat er eigenlijk maar in beperkte mate sprake is van meer-jaarlijks onderhoud.

Alleen voor het water (baggeren), gebouw-onderhoud (schilderwerk en dak-onderhoud) en de asfaltverhardingen moet voor meerjarig onderhoud worden gereserveerd.

Wel moet ook worden gereserveerd voor jaarlijkse renovatie- of vervangingswerkzaamheden op de golfbaan om het hoge voorzieningenniveau op peil te houden en vooral de golfbanen droog te houden.

In het beheerplan is tevens een raming van de hieraan verbonden kosten opgenomen en een raming van de jaarlijks nodige reserveringen voor meer-jaarlijks onderhoud en renovatie.

De aanleg is vrijwel volledig gefinancierd, waardoor er voor de golfbanen wél kapitaallasten zijn.

Op grond en inrichting van het terrein wordt - gezien ook het hoge voorzieningenniveau - niet afgeschreven.

Er wordt wel afgeschreven op de gebouwen en op de voorzieningen, die te zijner tijd vervangen moeten worden, zoals bijvoorbeeld de bruggen, beregeningsinstallatie, verlichting, bebording, netten en dergelijke. Getracht wordt om slechts vervangingsinvesteringen op te nemen bij bedragen > € 5.000,- en een afschrijvingstermijn van minimaal 5 jaar.

De gebouwen.

De gebouwen van het recreatieschap hebben primair een functie voor de exploitatie van de golfbanen. In het hoofdgebouw is de kantooruimte voor het recreatieschap ondergebracht. Voor de gebouwen zijn contracten voor periodieke onderhoudskeuringen aangegaan. Op basis van onderhoudsschema's worden voorts onderhoudswerkzaamheden aanbesteed en uitgevoerd.

Financiële consequenties.

De budgettaire consequenties van het onderhoud in 2023 zijn als volgt:

	begroot	gerealiseerd
Recreatie en natuur		
jaarlijks onderhoud	247.500	250.993
meerjaarlijks onderhoud reservering	<u>92.500</u>	<u>87.347</u>
totaal recreatie en natuur	340.000	338.340
Exploitatie golfbanen		
jaarlijks onderhoud	460.000	438.525
gebouwen	30.000	17.468
baanmeubilair	15.000	7.639
driving range	25.000	25.625
meerjaarlijks onderhoud reservering	<u>97.500</u>	<u>97.500</u>
totaal golfbanen	627.500	586.757

8. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoeringsparagraaf dient inzicht te geven in de stand van zaken van de bedrijfsvoering. Daarbij is het gebruikelijk om een onderscheid te maken naar personeel, organisatie, informatisering, communicatie, financieel beheer (waaronder de administratieve organisatie en de interne controle), automatisering en facilitaire dienstverlening (waaronder huisvesting).

Er is zijn enkele wijzigingen in de personele bezetting geweest: de medewerkster communicatie en pr is weg gegaan. Dit is opgevangen door een van de caddiemasters en er is een nieuwe caddiemaster aangenomen.

De rechtspositie van de organisatie en het personeel is in een cao (provincie ambtenaren) vastgelegd. Er zijn verder geen wijzigingen in de organisatie en de huisvesting geweest.

Voor wat betreft informatisering, (interne) communicatie en automatisering is, naast het updaten van de bestaande pakketten, het insatlleren van een nieuw reserveringssysteem de grootste wijziging geweest.

Het werkapparaat is klein (6,45 fte) en de communicatielijnen, werkstructuren en –overleggen zijn zeer direct.

Het bestuur is door middel van informeel en formeel overleg en voortgangsrapportages geïnformeerd.

Op het gebied van de uitvoering van de financiële functie zijn verordeningen over de administratieve organisatie en interne controle (ao/ic) vastgesteld. Hierin zijn met name de financiën- uitvoerende taken en mandaten voor het werkapparaat vastgelegd, alsmede de controle daarvan.

9. Financiering

Financieringsbeleid.

Algemeen.

De financieringsactiviteiten van het recreatieschap Hitland beperken zich tot lopende middelen (bankrekeningen en kas) en leningen. Voor wat betreft de exploitatierekening is vastgelegd, dat het exploitatietekort van de gemeenschappelijke regeling naar rato van het inwonertal van de gemeenten Capelle aan den IJssel en Zuidplas wordt verdeeld.

In de financiële begroting wordt specifiek ingegaan op financiering, risico- en kasbeheer.

Financiering.

Er is voor € 5,15 mln voor langlopende (10 jaar) rentedragende leningen afgesloten (rentevast).

Hierop wordt niet afgelost. Er was in 2023 geen renterisico verbonden aan de (uitstaande) leningen. Een van de langlopende leningen is afgelost en er is een nieuwe lening voor € 500.000,- minder afgesloten, tegen een iets hoger rentepercentage.

Voor een overzicht van de leningportefeuille wordt verwezen naar de bijlagen bij de jaarrekening.

Voor wat betreft het renterisico van de korte schulden kan worden opgemerkt, dat de kasgeldlimiet in het jaar 2023 niet is overschreden.

De rekening-courant bij de BNG hoefde niet te worden aangesproken.

Kasbeheer.

Tijdelijke overtollige kas- of banktegoeden zijn overgemaakt naar een depositorekening.